

LA CAMPANA *de* GRACIA

¡Veyámos si, per fi, al any 96 sonará l' hora de tocá a rebato!

UN COP D' ULL

ha acabat lo 95 y comença l'96.

L'any que se'n ha anat vā trobar al mon malament y l'deixa pitjor. Es de creure que ab el que comença succeirà lo mateix y podrà dir:—De tal pare, tal fill.

Perque en la realitat amarga may ha sigut certa la regla marcada per l'antich adag: «Any nou, vida nova.» Expressió de un bon desitj individual, que no tots los homes per lo que á n'ells particularment aspecta tenen prou energia per cumplirlo corregint sos vics ó rectificant sos malas inclinacions, menys factible es encare que puguen atenir-se a la salvadora regla de un canvi radical de vida, las colectivitats y ls pobles.

L'any que se'n vā deixa per lo que atanya a la pobra Espanya una herència abrumadora de perills y compromisos.

Una guerra terrible á l'altra banda del Atlàntic, nutritse ab la vida de joventut espanyola y ab los caudals de la nació extenuada.

En la Península l' desgabell y l' desconcert.

En lo poble la desconfiança y l'escepticisme; l'ensopeïm de la virilitat y la falta de aquells ideals que podrian reaccionar las energias del pais.

Per tot tenebres y trencolls.

Any nou, vida vella.

La guerra de Cuba ofereix per únic consol lo valor may desmentit dels nostres soldats, que s'baten com a lleons y arrotran impávits las inclemències de un clima mortífero que porta diluhidas en l'atmòsfera la pesta y la mort.

Aixis los que combaten cos a cos ab los enemichs de la patria, sempre què a aquests els plau presentar la cara, qu' es sols quan se figurauen contar ab la superioritat numèrica; aixis aquests valents, que ab tanta glòria saben mantenir les honrosas tradicions de nostre exèrcit, com los infortunats qu'en los llits dels hospitals se senten morir, resignats, sense exhalar una queixa, se pot dir que son los fills més dignes de la nació, màrtirs impávits del deber y del patriotisme.

La gran massa de aquests soldats ha sigut extreta de las últimas capas socials, de las famílies pobres y desheredades, que no poden disposar de un grapat d'or, per exhibir-se de un servay tan penós y erissat de perills. Cap d'ells té fincas a Cuba. Cap d'ells ha tastat las dulsuras burocràtiques de un bon empleo en la colònia. Cap d'ells aspira a la més mínima recompensa. Son bons y desinteressats. Ni's recordan tant sols de girar la vista enrera per indagar los verdaders motius que han pogut exigirlos lo sacrifici de la séua joventut y de la séua vida, la separació de la séua llar, lo desconsol de sus famílies, la pérdua, tal vegada, de son modest porvenir basat en lo trabaill y l'honoradés.

Tal es lo nostre poble: valent y sufert; magnánim y després fins al heroisme.

Y a un poble de tals condicions, que ben dirigit podria regenerarse y assombrar al mon, se li nega hasta l'aptitud de regirse y gobernar-se per ell mateix; perque encare que la llei li regoneix tots los drets politichs, en la pràctica se li vulneran, y se li escamotejan de la manera més indecorosa!

Quin contrast més ignoble estan formant los que viulen lluytant pel turró, davan dels que moren lluytant per la patria!...

No hi ha entre ls grans personatges dels partits de la monarquia un sol exemple de desinterés y de grandesa moral que puga compararse ab los qu'està donant l'últim soldat anònim dels que avuy se troban a Cuba defendant la integritat de la patria.

Si algú dubta de lo que dihem, bastarà que contempi l' espectacle ignoble de las concupicencies de aquellas oligarquias que fa més de vint anys van apoderar-se de la nació, per explotarla desenfrenadament, reduint-la, per tots los medis, a la miseria y a l'impotencia, en benefici propi.

Bastarà veure's avuy, que la patria està en perill, ofegant las públicas expansions que podrian conjurar-lo, amordassant a la premsa, tancant ab pany y clau la tribuna del parlament, erigint la dictadura y l'capricho en única llei de la séua conveniencia, posada á cubert de tots los atachs y de totas las censuras.

Bastarà sentirlos justificar tan abusiva conducta, en las necessitats del patriotisme.

Lo patriotisme! L'invocació de aquest sentiment es en sos llavis una blasfemia.

No son ells los que han portat la patria fins á la boca del negre é insondable abisme que amenaça tragala? Y quina consideració li tenen á aqueixa patria qual nom invocan, desde l'moment que tant s'eforsan en encadenarla y en amordassarla?

Lo patriotisme verdader no poden representarlo que ab els seus actes han provocat los terribles conflictes que 'ns han cayut á sobre com un diluvi de cásstichs per la nostra desmesurada complacencia, y que avuy apuran tots los medis per sustreure's al deber ineludible de rendir comptes á la nació.

Lo patriotisme, tal com ells l'entenen, es una máscara y un sarcasme.

Any nou, vida vella.

Disoldràn las corts actuals y 'n faràn unes de novas. Pero les farden ells, no podrà ferlas lo país. Ja vān prenen totas las precaucions, porque surtin tal com desitjan y las necessitan.

Y l'poble resignat, sumis, indiferent.

Y 'ls partits republicans, qu' estan no ja en lo dret, sino en lo deber de pendre las regeneradoras iniciativas que haurian de treure l'carro empantanegat, de las fondas roderas obertas per tants vicis inveterats, aplanant lo camí de la voluntat nacional, retornant a Espanya las seves iniciativas y assegurant-los 'ls medis d'exercir-la dignament; los partits republicans, segueixen exercir avuy sense rumbo fixo, vacilant, discutint, dominant llargs á la realisació definitiva de la necessaria unitió y del indispensable concert dels seus esforços.

A fi d'any van reunir-se, parlant una vegada més de la necessitat de realisarla. Vā nombrar-se una comissió de cada agrupació per estudiar las bases de inteligençia. Lo de sempre.

Perque mentres s'estudia l'assumpto, la nació va consumintse y dessangrantse. L'unió no s'ha de fer ab lo cap, ni ab lo cálcul, ni ab lo pensament preconcebuto d'establir un equilibri impossible en lo predomini de unas fracciōns sobre las otras. L'unió s'ha de fer ab lo cor, cedint á un impuls essencialment patriòtic, ofegant, en aras de la salvació del país, totas las preocupacions d'escola, tots los antecedents particularistas, totas las preferencias de carácter personal; s'ha de fer exclusivament per la Patria y per la República. Unicament aixis podrà tenir base, per emprendre una vida nova y fecunda.

P. K.

REQUIEM DEL ANY

L'any vell es mort, ben mort, ¡ben mort!

Quan canti el gall, sols el recort
quedarà d'ell apena.

Si s'en empota d'ilusions,
llaments y planys é imprecaucions,
riallás y plors, y goiga y penas!

L'any vell es mort. Al cant del gall
s'estroncarà l'darrer badall

terme de sa agonia;

al cant del gall l'infant any nou
com perdiganya eixint del ou
saludarà la llum del dia.

L'any nou infant, tot resplendent
dels raigs vermellos del Sol naixent,
començarà á retroure
dolços enganys que sabém prou.
mentides d'or de tot any nou
que de bon grat fingim de creure.

Nos parlarà una volta més
de llibertat, pan y progrés,
d'horas d'amar y riure;
prometerà com tots los anys!
—enganys sens dupte! però enganys
que fan etern el goig de viure.

APELES MESTRES

OREMUS!

s lo plat del dia, l'adorno que s'usa en tots los pastels, lo sot i senya de tots los aprofitats mortals que s'precian de saber de viure.
Oremus!

Escoltin aquí y allà, per la dreta y per la esquerra, en lo camp y en la ciutat: no se sent altra cosa que l'iniciador cantic religiós... y la iota de la Dolores.

Prou ho trompetejan ab dolsa
fruició los òrgans, més o menos mal disressats, de las sagristías. La reacció clerical està apoderantse poch á poch de las conciencias.

¿Com ho saben ells això?

Ben clar ho diuen:

—Soberbis edificis, destinats a comunitats religiosas, s'aixecan per tot arreu. Los instituts monàstichs progressan ab una rapidés may vista. Les associacions de carácter místic aumentan cada dia en número y en elements. Los capitols corran a posar-se al servay de las tendencias ultramontanas. Las famílies més ricas els confian la educació dels seus fills....

De manera que aquesta reacció clerical que s'apodera de la

conciencias, aprofita tan bé'l temps, que de passada s'apodera de las butxacas.

—*Oremus!*—cridan quatre sofistes, que ab aquesta salsa volen amanir la qüestió social.

—*Oremus!*—murmuren uns quants mal humorats, davant dels telegramas de Cuba.

—*Oremus!*—repetixen los que s'fixan en l'aument de bitllets del Banc d'Espanya.

Y ab tant *oremus*, *oremus*, *oremus*, es més que probable que al últim acabaré per perdre.

Perque què hi ha de positiu en el fondo d'aquesta reacció clerical, que s'presenta avuy com un ciralo todo, pél istil d'aquells polvos dels xarlatans, que lo mateix serveixen per platzeta metalls que per extirpar ells de poll?

Una moda, una tendència caprichosa, un figura inventat per uns quants *sastres* que coneixen el panyo, y acceptat cegament per aqueixos que s' enamoran de tot lo nou, sense considerar si 'ls va bé á la cara ni si acceptantho fan un paper ridicul.

¡Que l'món no marxa bé! ¡Qui ho posa en dupte?

¡Que seria convenient trobar un remey pél nostre malestar! Naturalment que sí.

Pero festà en l'*oremus* la medicina que reclaman las tribulacions del sigle? Quinas garantias d'exit ens ofereix aquest sistema curatiu, preconisat pels adoradors de l'última moda y pels que moren *habiendo recibido los santos sacramentos*... pero quedant á deure, tal vegada, dotze ó catorze mesos á la riada que 'ls servia?

Entrém en lo seu camp, y arrenquem unas quantas flors de las que en ell brotan. Aquí tenen un ramellet format ab notícias d'última hora:

• A Cuba ha sigut detingut un sacerdot, que casava, batejava... y cobrava, y sobre l' qual pesa una condemna de una infinitat d'anys de presisió.

• La policia grega ha redunit á presó a un noble alemany, lo baró de Hammerstein, fervorós catòlic y antic director de la *Gaceta de la Creu*, un dels periòdics ultramontans més famosos d'Europa. Lo mistic baró va fugir d'Alemanya després d'haver realisat una sèrie d'estafas que ascendeixen á una suma fabulosa.

• Los tribunals de Valencia han condemnat a un capellà anomenat mossen Corbató á onze anys y pico de presó y mil duros de multa.

• Monsenyor Segonzac, bisbe *in partibus*, ha sigut condemnat per la justicia francesa á tretze mesos de presó, a conseqüència d'un procés que se li formà per certs negocis no gayre nets que realisà en combinació ab una agència de casaments.

• Los tribunals iuglesos acaben de condemnar á un sacerdot catòlic, J. Butcher, acusat de diversos delictes que forman una edificant fulla de serveys. Enganyà á una pobra dona *prometentl paraula de casament*, se li va menjar cinch mil duros que la infeliz tenia guardats, y després d'haver fet ab ella uns quants anys de vida marital, de la qual ne resultaren alguns fills, quan va haver-sen cansat, li prengué un pico que tenia y tocà l'dos ab un'altra fulana.

• Y aquells son los que volen regenerarnos y fer la nostra felicitat en ambos-mundos?... ¡Aquests?

• Sort que l'figuri ultramontà passarà de moda, sense deixar altre rastre que unes quantas bossas buydas, uns quants *assets grassos* y un remat d'infelissos estirantse 'ls cabells!

Que si aquesta reacció fos realment verdadera; si tingues las arrels en lo fons dels cors y no en la codícia dels uns y en la tonteria dels altres, si que hauria arribat de debò lo moment d'exclamar:

—*Ora pro nobis!*... Tornémose'n al llit.

FANTÀSTICH.

ANY NOU...

Màximes, consells y regles de bona conducta

Ara que tens ocasió
d'empendre una nova marxa,
procura seguir 'ls consells
que ab reserva vaig á darte,
y passarás mes bon any
que 'l que dimarts va acabar-se.

May dignis mal del govern,
antes al contrari, alabá,
ni que fassí disbarats,
ni que ocasions desgracias.

Lo govern, al que 'l molesta

si vol el tanca ab las ratas,

mientras que 'ls de la part d'ell

sempre poden dormí á casa,

y 'l que a buen arbol se arrima,

en temps de la fruta 'n tasta.

La oposició es un mal vici,

que á mesa de no vestir gayre

y ser bastant perillós

quan las coses van mal dadas,

té 'l terrible inconvenient

de fomentar molt la gana.

En canvi 'ls que son gent d'ordre

tenen temps per rasplàrse,

son considerats per tot,

portan la camisa blanca,

y encare que fassin mal

qui anirà á darhi importància!

¿No és d'ordre? Donchs viu tranquil!

la gent d'ordre es impeccable.

Venera á en Martinez Campos

com una estampa sagrada,

y ves d'estar sempre á punt

per coronario de palmas.

¿Avanza á Cuba?... ¡Quin beroel!

¿Retrocedeix?... ¡Quina tática!

¿Traballa?... ¡Això es un lleó!

¿No vol fer res?... ¡Es un àngel!

L'home es l' amo de las paras,

te la paella pel mànech,

y no convé disgustar
al qui sols ab la mirada
pot ferre dona un empleo
y pot deixarte á las capasas.
Mostrat fervorós catòlic,
encare que la teva ànima
sigui mes negra que l'illustre
que posas á las sabatas.
Decantarse als capellans,
es una bonica manya
qu'està dant á molta gent
resultats inmollorables.
No vol dirhi res que tú
un cop ficas dintre casa
fassis mil atrocitats
y visquis com un salvatge.
Mentres al davant del públic
diguis amen y Deo gratias,
ni se t' demana res més
ni hi ha perque molestar-te.

Gubernamental de boca,
lloronista á tota màquina,
beyutxu d'apariència...
y ja ho tens tot: pit al ayga.
Mira del punt que vé l'vent,
busca l'sol que més escalfa,

costa, apelant per lograrlo á tots los medis, y especialment al insult y á la grosseria.

Consti que sempre 'ns hem rigut de les grotesques contorsions de un paper á qui no es capás de limpíarlo l'ayga beneyta reunida de totes las iglesias, ni passantlo per la bugada de tots los cubells mistichs de la cristianitat. Perque la *Borratzina* no s'escriu ab el cap, ni sisquera ab el pens: s'escriu ab los intestins, y aixís son aromatichs y perfumadas las sevases exhalacions y desahogos. No s'ha vist may una mescla mes estrafalaria que la que s'origina dels seus intents posats al servey del catolicisme del qual ens suposa enemichs implacables y dels medis fiscales qu'emplea pera cassar lectors de *LA CAMPANA*. Se ha figurat, l'infelis que fent pudo' la atrairá y se 'ls fará sóns. Si Jesucrist tornava al món, aixís com vā haver d'expulsar als mercaders del temple á fuetadas, a'n'ells no tindria mes remey que empayarlos á cops d'escombra y enjegantlos de pas una dutxa d'ayga impregnada ab una bona dosis de cloruro de cal, per desinfectar l'iglesia.

Se coneix que als de *La Borratzina*, durant las festas de Nadal, lo such de las canadelles vā enfiarles la a la testa. Y que devia durarlos molt la mantellina, res ho demostra tant com lo número-parodia de *LA CAMPANA DE GRACIA*, que ván publicar lo dia d'Ignocents, figurantse posar una pica a Flandes, quan en realitat van posarla al número cent, de ahont no poden surrir, mal que s'esforzin.

¡Verga santa, quina bravada!... ¡Y quin despit, y quina enveja, passíons, per lo que's ven molt cristianas y molt catòlicas!... ¡Y quin afany de garlar de llibertat, de igualtat y de fraternitat! ¡catòlicas! creyen que'l poble català, té engrunas de pà beneyt al ull!... ¡Cóm si darrera de la *Borratzina*, no s'hi endavines la boyina y la buyna!

formalitat una idea molt distinta. 'Ns referim al *Noticiero Universal*.

Lo *Noticiero*, avants de l'aparició del número parodia, va publicar una noticia-reclam, cridant sobre l'mateix l'atenció dels seus lectors, y ab posterioritat á l'aparició de aquella indecencia, un anuncii en la secció corresponent.

Volem creure que l'periódich del Sr. Peris Mencheta va ser víctima de una *ignorència*, sentiu interessar per lo que no havia vist ni olorat. Ho volem creure aixís per no ser costum en la premsa ferse eco de malas passions y molt menos quan revesteixen la forma asquerosa que á las sevases acostuma á donar *La Borratzina*.

Tractantse de una qüestió de la mes alta moralitat periodística, dilenciente encare qu' en forma agressiva, ab serenitat y decencia, com la campanya de *L'Esquella de la Torratxa* contra *El Diluvi*, recordem que 'l *Noticiero Universal* va negarse a insertar un anuncii de la fulla extraordinaria resum de aquella polémica que tant va interessar al públic. Aixís, donchs, dat aquest precedent, no comprehend com ha pogut ar a concedir los honors de l' hospitalitat á las brutals extravagancies de *La Borratzina*, y així 'ns pose en lo cas de suplicarli que 'ns donqui una petita explicació, sobre l'particular.

Y consti que no la exigim; pero si que la necessitén, amants com som de las situacions claras, para saber á que atenirnos, en lo successiu, en las nostres relacions ab lo periódich del señor Peris Mencheta.

J.

CASSAT AL VOL

—¿Qué tal, com t'ha anat la rifa?
—No me'n parlis Sinfonosa;
¡soch la dona de mes pega
qu' existeix!

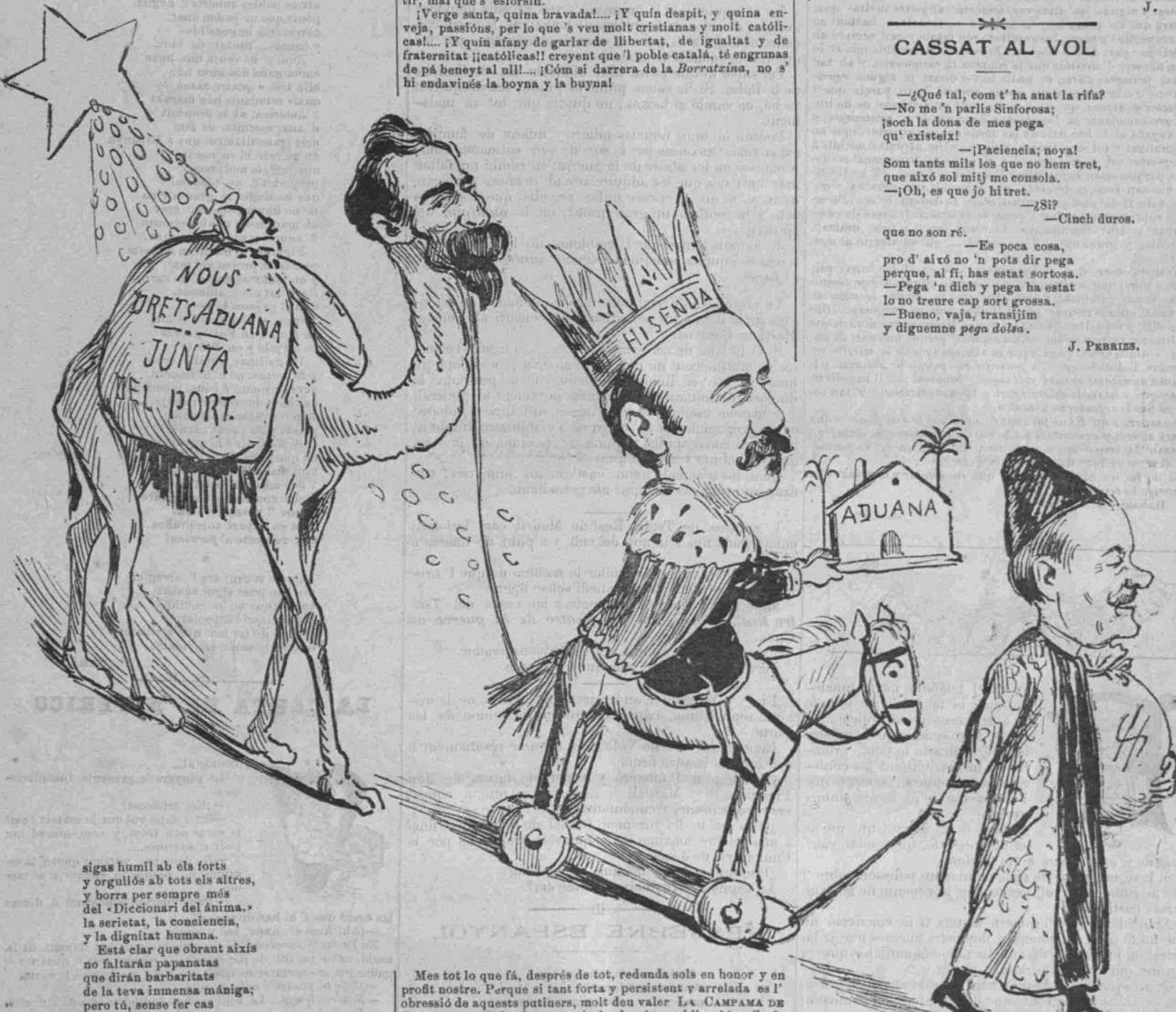
—¡Paciencia, moy!
Som tants mils los que no hem tret,
que així sol mitj me consola.

—¡Oh, es que jo hitret.
—¿Si?
—Cinch duros.

que no son ré.

—Es poca cosa,
pro d' això no 'n pots dir pega
perque, al fi, has estat sortosa.
—Pega 'n dich y pega ha estat
lo no treure cap sort grossa.
—Bueno, vaja, transijí
y diguemne pega dolsa.

J. PERRIZZ.

sigas humil ab els forts
y orgullós ab tots els altres,
y bora per sempre més
del «Diccionari del Ànima»,
la serietat, la conciencia,
y la dignitat humana.

Està clar que obrant aixís
no faltarán papantas
que dirán barbitats
de la teva immensa mániga;
però tú, sense fer cas
de gent baliga-balaga,
procura segui'ss' concells
que aquí acabo de donar-te,
y passarás un bon any
com may l'has passat fins ara.

C. GUMÀ.

INCIDENT PERIODISTICH

Se publica a Barcelona un senmanari redactat, segons sembla per una càfila de trinxeraires de sagristia, y al qual li donarem lo titul de *La Borratzina*, perque es l'únich que li escau. Aquest paperot sufreix una verdadera monomania: la de aniquilar á *LA CAMPANA DE GRACIA*, trayentla de la circulació á tota

Mes tot lo que fá, després de tot, redonda sols en honor y en profit nostre. Perque si tant forta y persistent y arrelada es l'obresió de aquests putiners, molt deu valer *LA CAMPANA DE GRACIA*, y molt ha de contrariarlos la seva publicació, y l'avor que ve dispensantnos el públic durant los 26 anys que portém de veure la llum, fetxa que no ha aleasant encare aquí cap periódich de las condicions del nostre.

La Borratzina té la candidés de figurarse que 'ns sentim amilanats perque á cada número no contestém á las sevases bravatas y esbravadas; pero ha de saber que 'la debers que tenim contraels ab los nostres estimats lectors, ens coloquen á una altura, ahont no poden arribarhi may las fraganças de las sevases exhalacions intestinals.

LO QUE PORTARÁN AQUEST ANY LOS REYS Á BARCELONA.

UNA ADUANA BUNYOL

ALS GUERRERS ANÒNIMS DE CUBA

(Felicitació d'any)

¡Salut héroes sense gloria
qu'en país nou é inclement,
vos batéu sis contra cent

y quedé sempre ab victoria!
¡Salut valents! May l' historia
vos dará l' que mereixé;
mes la patria, qu' ab goig veu
com li defensé l' honor,
¡vos desitja de tot cor
qu' un felis any nou tingueu!

VIOLAS.

ESPECTACLES EN ESPECTATIVA

DESDE L' HABANA (1)

Senyor Director de LA CAMPANA DE GRACIA

MOLT senyor meu y apreciat correglionari. Están arribant á n' aquestas platjas los 20,000 fills de la patria, que nostres pares de la idem ens envian de una sola remesa, pera reforçar los 80,000 y pico que ja fa temps se troben en lo teatro de la guerra en preparació de grans aconteixements; pero que un cop per fas, y altre per nefas, no acaben may de fer l' debut verdader de tota la companyia, contentantse tan sols ab petits ensaigs y algunos qu' altra representació ab parts sueltas que, encara que ho pelan bé y 'ls artistas se lluixen bastant en sos respectius papers, los resultats son fatales y casi sempre ab deficit per part de la «Empresa Espanya». Me sembla que ab lo gran número d' artistas que ja contava la companyia, y ab tan bonas primeres parts, se podia haver donat ja alguna representació ó lo menos algun ensaig general. Pero, pareix que l' Director de escena, qu' es un home molt supersticiós, no ha tingut prou confiança en los actors y personal de la companyia, ó tal vegada ab lo bon èxit de las obres del seu repertori (que no ha publicat y tothom ignora) puig no s' ha atrevit ó decidit a representar cap funció formal, y alzó que tot lo personal ho desitja porque estan segurissims d' un èxit colossal. Y es llàstima que tan bona companyia, que conta ab tan personal y qu' està animat del mes pur entusiasme, la dediqui lo seu Director a representar pasillos y obres de espectacle (missas de companyia), podent desempenyar funcions fortes y bons dramas, tragedias y grans obres d' espectacle.... qu' espaterí al mon enter!....

Tothom espera que ab los nous reforços y ab las bonas primeres parts que arriban ara, se donarán algunes representacions bonas y formals, y que l' Director se pendrà la cosa ab verdader interès porque pugui lluirse tota la companyia, (inclusiú ell), y fer callar á tots las malas llenguas que diuen qu' l' Director no s'irea y qu' està acoquinat perque una part de públic ó alabarderos pagats per la «Companyia de la estrella soletaria», li diuen que si s' presenta en escena lo xiularán y li tiraran aguacates, llames malangas y boniats y.... li invadirán l' escenari y hasta li calarán foix á las decoracions; y si tan los apura fins li arrasaran lo teatro.

Se espera qu' ell no farà cas d' aqueixos brams d' asse y que tirarà al dret y presentarà tot lo cos de la companyia antes no se acabi la temporada.... de la seca, qu' es lo qu' ell va prometre al ferse cárrec de la Direcció de escena.

Si no ho fés aixis, hi haurà que desconfiar y demanar á la Empresa lo seu canvi.

Habana 9 de Desembre.

J. CAP.

INS ara l' telèfon havia funcionat molt bé facilitant á la premsa la transmissió de notícies ràpidas. Pero sembla que l' govern ha volgut ficarli la porta, prohibint ó impossibilitant las conferencies telefòniques, sempre que no s' efectuhi ab la séva intervenció.

No li basta la censura prèvia en lo telègraf, que pretén exercir-la de igual manera en lo teléfono.

Si li sigueu possible faria montar un polisson sobre l' nas de cada espanyol, per exercir la censura de las conversas particulars.

Això vol dir que l' govern mateix té la convicció de que ho fa molt malament, y demostra ademés que ja ha entrat en lo període de aquells monomaniaítichs que s' figuren que tothom parla mal d' ells.

Quan aquests infelisos arriban á tal extrém de gravetat, ja no 'ls quedan més que dos camins: ó l' manicomio ó l' cementiri.

En Bosch y Fustegueras s' estira 'ls cabells, y en Romero Robledo esperternega, pero aguantantse la barra de por de que li caygui, al veure que 'ls seus successors en lo ministeri Srs. Linares Rivas y Tejada de Valdoseca s' entretenen desfent tot lo qu' ells havian fet.

Las disposicions dictadas per en Romero y en Bosch son derogadas sense ceremonia; los empleats per ells col·locats rebent la cessantia.

No podian los nous ministres trobar una manera més senzilla de ferse simpàtichs al país.

(1) Un estimat y antich colaborador, avuy resident á l' illa de Cuba, 'ns envia aquest petit treball que no careix de gracia.

Son molts los oficials que s' troban d' operacions á Cuba, y en especial els de Sanitat Militar, que quan percepixen les sévases assignacions, las cobran tart y malament.

Ni l' sacrifici permanent de la vida exposada á las inclemències del clima y á las balas dels mambisos, es prou gran, puig hi ha que afegirhi l' que exigeix la desballastada administració espanyola.

Gran cosa serà, si l' sufert exèrcit, després de fer neteja á Cuba, s' dedica á fer un bon baldeig á Espanya, que molt lo necessita!

Lo correspolson de la *Correspondencia d' Espanya* á Cuba, s' troba en l' acció de Coliseo, y s'eu notar al general Martinez Campos lo molt que s' exposava, al combatre personalment contra 'ls insurrectes.

Lo general respongué:—«Si me dà una bala se resuelve un problema y se despeja una nebulosa.»

Meditém....

O millor dit:—Homes que 'ns nutriu ab lo fruyt del garrofer de Sagunto, meditéu vosaltres.

No s' inquietin si la premsa s' veu privada de donar notícies directas de la guerra de Cuba; ni 's posin cap pedra al fetje, si l' govern escasseja tant com pot las que reb pel conducto oficial.

Per saber lo que passa allí, observin las oscilacions de la Bolsa. Si 'ls valors públics pujan, senyal que tot vá bé; en cambi si baixan, no duptin que tot vá malament.

Podrán no tenir notícies milers y milers de famílies espanyolas, ansiosas per la sort de sers estimats, compromesos en los atzars de la guerra; en cambi no faltan may bolsistas que las adquireixen ab prestesa y oportunitat, y, lo qu' es encara millor per ells, que las utilisan, y 'n treuen un gran profit, en la *manigua* del agiotatge.

Ja fà molt temps que l' emblema de la nació espanyola es aquella coneulta alocució: «entre bobos anda el jocgo.»

La circular de Fiscal del Suprèm amenassa ab los rigors de la llei, á tot periodista que censuri al general Martinez Campos.

Si la llei ha de ser igual per tots, y aquestas censuras constitueixen un delict, demaném, que s' apliqui una pena á n' en Romero Robledo, que al presentar la dimissió de ministre, vā censurar durament al general; y demaném també que se 'n imposi un' altra al govern, com a propagador de las censuras del ministre dimitem, ja que vā consignarlas, paraula per paraula, en la nota que vā facilitar á la premsa.

Quan los tribunals hajen castigat als ministres, tindran autoritat per castigar als periodistas.

L' empresa del Teatro Real de Madrid està leri-leri, ennavagada fins á la nou del coll, y á punt de anar-se'n al cel.

Y l' govern vingui estudiar la manera de que l' aristocracia madrilena no s' queda sense òpera.

Majors preocupacions li inspiran las cosas del *Teatro Real*, que las cosas del *Teatro de la guerra* de Cuba.

Aquest sol rasgo pinta al govern conservador. Pero pinta també al país que l' agnanta.

En Pi y Margall vā suscriure la reclamació de la minoria republicana, exigint del govern la reunio de las Corts.

En cambi l' *divino* Vallés, vā negarse resoltament á continuari la séua firma.

Es qué ja ni l' austera y venerable figura de don Francisco Pi y Margall, li importa un pito á aquest rerevolucionari tremebundo?

¿O es qué ha fet jurament formal de mantenirse fidel a una célebre màxima de Maquiavelo, traduïda per la Companyia de Jesús?

¡Preguntan quina màxima es aquesta?

La següent: «Divideix y venceré!»

PESSEBRE ESPANYOL

Estich montant un pesebre còmic-tràgich-nacional, que—y no ho dich per alabar-me en son g'nero serà un verdader panorama, no sols per la propietat de totas las figuretas, sinó pel colò y detalls de las casas, del paisatge y hasta del cel y del mar. Lo suo está fet de clespsas d' alguns polítichs actuals: ¡es un suo incomparable! ja s' ho poden figurar. Los arbres, del primé al últim, tots son garrofers, portats directament de Sagunto. L' herba, no es herba, es aufals; tant per fé glati als carlistas que l' vinguin á visitar, com per da una idea nova.

als pessebristes d' antany que sols ab molsa sabian tapar recons y forats.

Lo mar serà una bujola, al fons de la qual hi haurà nou ó deu barques á trossos perfectament escampats. Lo cel, de color de sutje (ben negre! tot llis y ras, sense lluna, sense estrelles, sense sol) farà fredat!

A la dreta, una muntanya d' un color roig, com de sanch, ab un negrito á la cima y un blanch abaix, assentat. A l' esquerra n' hi haurà un'altra, tenyida d' un colò estrany que casi farà vergonya, en qual muntanya hi haurà quatre moros fent ganyotas á un lleó vell y nafrat.

Tot lo demés del paisatge semblarà un camp d' Agramant, plé d' hermosos alts y baixos: pobles morts de sequedad, altres pobles cuberts d' aigua, ponts que no poden anar, carreteras impossibles y canals.... pintats de blau.

Aqui s' hi veurà una finca embargada dos anys hac; allà tres ó quatre cases quals estadants han marxat á Amèrica, ab lo propòsit d' anar morintse de fam més tranquilament que á Espanya; en un recó hi ha posat una torreta molt mona, propietat d' un concejal que ha tingut la gran xiripa de no haver tropessat mai ab marquesos ni ab personas d' aquestes que xerran tant.

Figuras: hi haurà en Sagasta, pescant á propet del mar, y en Cánovas dalt d' un carro, festejant als... animals. Com a pajessos hi poso (perque si no ho son, el fan) en Moret, en Fustegueras en Silvela y en Pidal.

De gallinas, cunills, ocs y cabretas, no n' hi hauràn; pero en quant à bens, idemàlin! ne tineix dos ó tres remats de pura rasa espanyola, pelats y de pocas carns.

Si a tot això hi anyadeixen un que altre rectó ben gràs, vint traballadors en vaga y deu mestres badallant, poden començar a comprendre lo que l' pessebre serà, tant en la part topogràfica, com respecte al personal

Ja ho saben; ara l' arreglo: tan bon punt sigui acabat, encara que no 'ls envihis cap invitació especial, no han de fer més que arribar-se, desde ara estan convidats.

C. GUMI.

LA CARTA DE 'N PERICO

ICTORINA!... La niniera s' presenta immediatamente.

—Em eridavas?

—Si: 'l papà vol que jo mateix fassig la carta pels Reys, y com que sé, tan poch d' escriure....

—No deus pas volgues que 'la escrigi jo, perque jo encara n' sé me nos....

—Pero podrias ajudarme á dictar las cosas que s' hi han de posar.

—Ah! Això sí. Anda, séu y escriu.—

En Perico s' acomoda de la maners que pot davant de la taula, extén un full de paper, suca la ploma tres ó quatre vegades per assegurar-se de que hi ha tinta y comensa la carta.

—¿Qué hi posaré á dalt de tot?

—Sefors Reys.... La bona criansa també 'ls agrada á n' ells, Reyes, ja està.

—Soy un niño bueno....

—No bueno; muy bueno: posantho d' aquest modo, potsé 'ls Reys se pensaran que no més se soch una mica.

—Y dase que ma traigan todas las cosas que boy a dasir. Ara tú escriuhi la llista de lo que vulguis que 't portin.

—Mira, primer de tot un caball! «Caballo» ha de ser ab k?

—No; ab quatre rodas ben grossas per poguer ferlo corre.

—Bueno: *Un caballo que pueda anar cuan ruedas*.

—¿Qué més vols que 't duguin?

—Un vestit de general, ab sabre, casco, escopeta, faixa, cinturon y motxilla....

—¿Vols dir que 'ls generals gastan motxilla y escopeta? Això son coses de soldat.

—Donchs bé: *un vestido de soldado*.

—¿No havias parlat aquest dia d' un teatro també?

—Sí: «com se possa això?

—Escriu: *un teatro cuan muchas decoraciones, cómicos y co-*

PROFECIAS PER 1896 (per APELES MESTRES)

L' Any vell entrarà à l' eternitat perseguit per la xiulada universal.

L' Any nou serà tan embusteró com tots els seus antecessors.

El Temps, l' etern drapayre, arramblarà ab totas las miserias humanas.

El Mon, ab un any més à sobre, no podrà anar ni ab crossas.

El Sol compareixerà més plé de Llantias qu' un músich de la cobla de 'n Llantia.

La Lluna, allunyada com sempre de la política, seguirà fent de celestina.

Las Estrellas seguirán voltant y giravoltant, ribentse de las nostres caborias.

Y LA CAMPANA DE GRACIA continuará repicant fins à la consumació dels segles. Amén.

micas, bailarines y bailarinas, y aquella cosa que sube y baje, que se llama el telón...

—Telón... Ja està.

—¿Qué mes has de posarhi?

—Una pilota de les mes grosses y una capsa de colors de les mes bonicas...

—Bueno donchs; escriu: una pilota muy gruesa y una caca de colores muy hermosa... Pero ¿vols dir que te las durán tantas cosas els Reys?

—¡Ah! La qüestió es demanar forsa. Si m'ho portan tot, millor. Si no m'ho duhen, à rebaixar sempre hi soch à temps.

La Victorina aprobó ab molta formalitat lo pensament de'n Perico, però assegurantli que no convé abusar.

—Apa, —li diu: —ara prou. Firma y tanca la carta.

Lo nen s'apuntala bé a la cadira, convenut de que en la elegància de la firma s'hi encloï l'efecte culminant de la cosa, y trassa un Perico tan plé de recargolaments y arabescos, que la niniera no pot menos de manifestar la seva admiració.

—¡Qu' es bonich! Estich segura que als Reys els agradarà molt.

En Perico s'planta à riure y sense contestar à la observació de la Victorina, llesta socarronament la goma del sobre y's disposta à tancarlo.

—¿De qué rius? —pregunta la niniera, una mica extranyada.

Lo nen no respon; però segueix riuent.

—¿De qué rius? —torna à dir la Victorina.

—D'això que ara deyás tú.

—¿Qué?

—Això de que als Reys els agradarà molt la meva firma.

—¿Que vols dir que no?

En Perico fa una mueca tan significativa, que la niniera ho comprén tot.

—¡Ah, tunante!... ¿Es dir que no hi creus?

—¡Fuig!

—¿Es dir que ja sabs qui son els Reys?

—¡Y tal!...

—¿Y donchs, per què 'ls escrius aquesta carta?

—Perque fent veure que hi crech y que no sé qui son, sempre arreplego alguna cosa.

A la qüenta en Perico fa com los Pericos de barba y bigoti.

—Que n' hi ha també d'aquests sota la capa del sol!

F.

DE CUBA

IMPRESSIONS

HAN rebut notícies de algunes accions en extrem glorioles per les armes espanyoles. Gloriooses sí; però no resolutives del conflicte cubà. Ajudan a esperar lo triomf de la mare patria; pero encare no 'l determinan, com desitja 'l país ab véu anhel, com esperan plens de confiança los que al veure invadida la província de Matanzas, creyan qu' en Maceo, en M-

ximo Gomez ab lo núcleo mes poderós dels insurrectes, s' han viatjat à una ratera, de la qual havia de serlos impossible escaparse.

Han sigut batuts varias vegades; però no rendits ni molt més aniquilats.

Han sufert pèrdues considerables en homes y en prestigi; s' han vist obligats à retrocedir, en demanda de les seves guardaes predilectes; l'aventura intentada 'ls ha costat cara; han demostrat que ni disposant de una forsa numèrica molt superior à la de les columnas que ab ells han medit les armes, logran alcansar à camp ràs, mes que derrotas segurs y dispersions vergonyoses... Pero la guerra continua y 'l seu terme no s' preuen encare.

Qui tingui coneixements estratègics que digni lo que li sembla de les operacions realitzades últimament en la província de Matanzas... S' enten: que ho digui, si li permeten dirlo... Per lo que respecta à nosaltres, renunciem a deixarnos caure en les telles parades per la fiscalia.

Les operacions se rossan ab la individualitat del general que les ha dirigit, y aquesta individualitat es avui indiscutible è inviolable per obra y gracia del govern conservador. Certas mides que tenen lo caràcter de imposicions, s' han de oblidhar si 's plau per forsa.

Afortunadament se presentan altres sintomas propis à la causa de la integritat de la patria.

Los insurrectes, passant-ho tot à sanch y à foeh, buscaven un efecte y n' han produït un altre molt distint. Tractavan de promoure una gran corrent de terror, y l' han provocada de

estupros, infanticidis y una peste de frarots.

Gegut l' any à la bartola jens de grec may li sabia que rebombori y tabola hi hagués de nit y de dia.

Per mor de sa indiferència à un cert moro sabelut una ma de gran potència li va fer un ull de vellut; y si be 't puch afirmá que la cosa està arreglada un xich cara 'ns va costà la ditxosa bofetada; puig per fer los cumpliments à n' en Brisa y altres moços 's van dur banquets à cents y hasta corridas de toros. Y per culpa de tal gent, per amarguissimes postres, van perdre 'l Reina Regent y un sens fi de germans nostres. Més, després de deixans blaus successos tan horripilants, altres germans y altres nans anaren al botavant.

No content l' any qu' ara ha mort ab sembrar tal desventuras consenti que allà à la Cort s' hi fessin mil diablarduras; y si un no descobreix (lo marqués de Cabrinyana) de gatuperis un feix, apagant aixís la gana d' afumat edils d' allí, en un plasso llarch ó breu haurien robat al fi hasta la capa de Deu.

Ab això flamant any nou, mil vuitcents noranta sis, que ningú t' amagui l' ou y molt d' ull ab cap desllis. No t' adormis à la palla ni t' escolis à ningú; qui vaj i tort, cop de tralla, y no 't fihis ni de tu.

Com que soch bastant amable inter nos te donaré un consell molt saludable... Vina... escolta... acostat be; (Ab cautela y forsa manya— si estar vols tranquil y alegre— extranya d' aquí Espanya dessiguit... j' aranya negra!) AGUILERA.

CANSÓ DE NOY

I
Jo tinch un soldat pintat y daurat que 'ls Reys van portarme; es molt bon minyó diu que si y que no y presenta l'arma.

II
Jo tinch al soldat tan ben ensenyat que may buda boca apunta l' fusell, tira davant d' ell y toca à qui toca.

III
Quan ab lo soldat estich fatigat de massa jugarhi, sense més ni més li dono un revés y 'l torno al armari.

APELES MESTRES.

AL ANY 1896

Salut, pelas y República novell any noranta sis.
Si no vens à fer neteja de tot lo que sobra aquí tronos, tronas, teulads, sabres, varas, medalhas, cascichas, y demés trastos y andróminas qu' empobreixen al país; si no has d' esborrar del mapa à tot lo pilot ruhi de gent que del engany menja y à costas del poble viu frares, capellans y monjas nets de fora y bruts de dins, politiques sense vergonya atents sols à sos profits, empleats curts de senderí pro en cambi molt llach de dits, concejals creuhats de rata, ministres sense magí, magistrats traidors à Themis, militars sens res de Prim, y altres mil que no cumpleixen ni ab sos debers mes senzills, ó que sobren peu inútils, ó que gastan sens produhir; i si no fas que 'ls sabis manin, y's enlairin els humils, y els mes honrats administrin, y tinguin d' emigrá 'ls vils, ja pots fer doble derecha y toca à tú d' esborrarlas cumplint com à noble fill.

Las ximplesas y desgracials qu' ha fet lo noranta cinch 't toca à tú d' esborrarlas cumplint com à noble fill.
Tens un dia més que 'ls altres per ta gran missió cumplir.
[A veure donchs com te portas mil vuyentes noranta sis!
Si no vols mes que ton pare ja te'n pots entornà al llit.

JEPH DE JESPUIS.

AL ANY NOU

Flamant y aixerit any nou mil vuitcents noranta sis:
à tothom, quan surt del ou, li es sempre bo algún avis.
Per lo tant jova criatura, sens criteri ni cervell, los teus impetus detura y escolta un xich à un gat vell.
Sobre tot fes de manera de no seguir las petjades del teu pare calavera, qui sols feu barrabassadas.
Pensant tan sols en fer nona no's cuidava may de rès y en aquest trist mon... ó mona anava tot al revés...
Desafios per aquí, morts y robos per allà, un Gobern que 's va mori y un que va resucitar; inundacions, tempestats, timos, descarrilaments, tarugos, assassinats, incendis, xoques de trans, conflictes estudiantils fent, de dia, veure estrelles... y polissons y civils trencant brassos y costelles; casats anant com gosssets tra las noyas recatadas y mocosos gomosets fent l'amor à las casadas; per tot arreu suicidis; per moltes parts terremots,

La teva sort s'enverina:
per curar tos mals del tot

sabs quina es la medicina?
Tu la tens; un bon garrot!

protesta, d' odi y d' animadversió en tot lo mon civilisat. Se pot ben dir, que ab l' incendi dels canyaverals y dels ingenis, s' han tirat la cendra 'ls ells.

En virtut dels seus precediments odiosos, ja no hi ha ningú que puga simpatizar ab la seva causa. No es un fi polítich el que persegueixen, sino un fi anti-social. Si ab la boca diuhen que aspiran a redimir y emancipar à Cuba, ab los sens actes demostrano que volen destruirla y aniquilarla. L' anticipo que donan es massa odios y salvatge, perque no's comprenqu deseguida quina seria la sort reservada al' isla 'ls ells que la tinguessin sotmessa al seu domini. La lluyna, donchs, està francaament entaulada entre la civilisació y la barbarie.

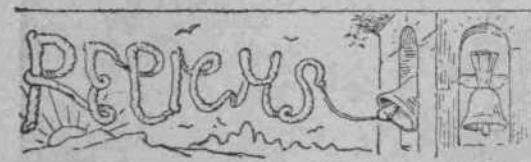
La reacció favorable à Espanya operada en los Estats Units, que fins ara constitueixen lo punt d' apoyo principal dels separatistes cubans, ha vingut à coincidir ab la manifestació de l' Habana en honor del general Martinez Campos y de la mare patria.

La concordia entre 'ls tres partits de unitat constitucional, reformista y autonomista, consagrada en aquell acte públich, y la presencia de la representació genuina de tots ells y confirmada per las declaracions únanes de la premsa habanera afiliada a ditas agrupacions, es un fet de gran significació cridat à infinit poderosament en l' èxit definitiu de la campanya.

Ab l' unitat sincera y estreta dels tres partits, l' exèrcit trobarà un ausili moral y en certs casos hasta material pera conseguir la desitjada pacificació, estalviant à la mare patria gran part dels costosissims sacrificis qu' en altre cas li serian necessaris.

Y qui sab si en definitiva se trobarà ab lo concurs de tots, una bona solució que asseguri l' porvenir de Cuba sempre espanyola, dintre d' ample régime de llibertat política y de moralitat administrativa, que estronqui de una vegada las funestas propensions a la insurrecció, tan caras, per las vidas y 'ls caudals que exigeix la sagrada obligació de combàtrelas y extingirlas!

P. DEL O.

o colegi dels metges de Barcelona ha pres, per sorpresa, un acort, que ha donat molt que parlar. A pesar de que, segons los estatuts del Colegi, estan en ell vedadas totes las qüestions políticas y religiosas, s' ha resolt per una infima minoria dels col·legiats, que sempre que 's mori un company se li celebren exequias, costejadas ab fondos del Colegi.

De manera que fins en la classe médica, que sempre s' ha distingut per la despreocupació de sos individuos, s' hi ha ficat subrepticiament el microbi de la moixigateria religiosa.

Un metje 'm deya l' altre dia:

—L' acort dels funerals s' ha de modificar. Al meu entendre no hi ha necessitat de ferlos pels metges que 's morin, que si no son creyents, per res els necessitan, y si son bons cristians, ja 's cuidaran de fels'hi celebrar sus famílies respectives. Millor en tot cas seria celebrarlos pels clients que 'ls metges envihem al altre barri. ¿No li sembla?

—Justa la fusta! —li vaig respondre.—Y no serfa mal qu' en l' anuncie mortuori. 'l Colegi hi consignés lo nom del metje que li hagués despatxat el passaport.

—Té molta raho—va dirme y jo li prometo que 'l dia que torni a reunirme 'l Colegi, presentaré una proposició en aquest sentit.

Del meu estimat colega *La Justicia* de Madrid:

«Lo Sr. López de Saa, jutje nombra pera coneixer de las denuncias contra 'l Sr. Bosch, segueix malalt.

»Això vé a ser lo quanto de *may comensar*.»

No es cert que 'ls insurrectes cubans vajan invadir la província de Matanzas.

Un telegramma oficial ho diu, y 'ls telegrammas oficials son l' *evangeli*.

«Los insurrectos *vagan y culebrean* por la província de Matanzas.»

Ja ho veuen, una cosa es entrarhi, y un' altra *vagarhi y culebrejarhi*.

Es cert qu' en la seva corriera han cremat un gran número de *ingenis*.

Pero això y tot *vagan y culebrean*.

Quina sort per l' autor de aquestas parauletas! Ja 's coneix que 'l seu *ingeni* es de aquells que no 'ls pot cremar ningú.

A Portugal està rigurosament prohibida la introducció de bitllets de la Loteria nacional d' Espanya.

Però ni la llei, ni las autoritats han pogut impedir l' introducció de la primera sort de Nadal consistent en 600,000 duros.

L' afortunat *portuguesinyo* favorescut ab ella va anar l' altre dia à Madrit à cobrar.

Y porque vejés tothom qu' es un home generós dels que no 'n corren gayres, al xavalet encarregat d' extreure 'ls números del bombo, en prova de agrahiment, li va donar una propina.... ¿de quánt dirian?

De sis pesetas!...

Vaya que tant mateix la Sra. Fortuna té uns caprichos ben extrany.... Voldria saber que 'n treu d' enamorarse de uns tipos tan tacanyos.

Veus' aquí una anécdota conmovedora.

Una pobra vella, vestida de dol, y ab aspecte d' estar bastante malalta, va anar à veure à un capellà de Málaga, la vigília de Nadal.

—En què puch servirla? —li preguntà 'l sacerdot.

—Venia—respongué l' anciana—à encarregarli una missa per l' ànima del meu pobre fill que mori en lo naufragi del *Reina Regent*. Quan era criatura, cada any, per Nadal, me demanava l' aguinaldo, y jo li donava ab molt gust. Avuy es mort, y l' únic aguinaldo que puch oferir à la seva memòria, es una missa per son etern descans.

Y aquella pobra mare, al entregar l' import de la missa, va posarre a plorar plena de congoixa.

Y 'l sacerdot també fondament conmogut... va ficar-se 'ls diners à la butxaca de la sotana.

Després podia exclamar:

—Alabat siga Deu, que prodiga 'ls seus consols à mans plenes y per partida doble!

Als creyents els dona la flor y à nosaltres el fruyt de la fe.

No hi ha desgracia, per horrenda que sigui, que no tinga la seva compensació. Fins d' aquells *naufragis* ne surten aquests *sufragis*.

La Reina Amelia de Portugal está cursant la carrera de medicina.

Sempre es una ventatja.

Perque si totes las soberanias seguissen aquests estudis apendrían à pendre 'l pols à l' opinió, y 'ls pobles que regeixen tal vegada s' estalviaran no pocas malaïtias.

Y hasta crech que arribarian à coneixér lo moment precis en que aquests poden passarre sense metje.

A Valencia continua celebrantse 'l Rosari de l' Aurora; pero per evitar que la cosa acabi com un verdader Rosari de l' Aurora, no surt may al carrer sino acompanyat de una forta escolta de guardia-civil.

Y encare dirán que la *civilisació* no va endavant!... Los fusells ab bayoneta de la Benemèrita convertits en para-rayos misticichs!...

Quan hauria imaginat ningú que 'l célebre invent de Franklin pogués tenir aquí à Espanya semblant aplicació?

Y à pesar de tot, l' arquebisbe de Valencia, Sr. Sanchez, encare no està content, y protesta indignat contra la conducta que observan los liberals valencians.

Fruytat del temps!

Si en l' època de Cervantes se deya:—«Al buen callar llaman Sancho», en cambi avuy s' ha de dir:—«Al buen protestar llaman *Sancha*.»

Prenguin nota.

L' altre dia, à Madrit, va presentarse à un delegat de l' autoritat, una tal Claudia Alcázar, que havia sigut majordona de un capellà, acusant à aquest de haver-li fracturat lo bagul robantli varias joyas y prendas de vestir.

Contra 'l mateix mossén s' havia presentat, mesos enrera, un' altra denunciá, per un' altra majordona, víctima de una defraudació de 9,000 missas.

S' assegura que aquest Mossén *Alphonse*, impertérit explotador de majordonas es un tipo molt coneugut en los garitos y altres sitis no menos divertits, ahont s' hi acostuma à *jugar à damas*.

Ab molt gust, y sols perque no vagin dihent que soch un enemic acèrrim dels capellans, cantarla mil alabanss à aquest sant varò; pero la ploma se m' hi resisteix.

Y sols per donar senzillament la noticia, ja veurán com continuo conservant la fama de menjua-capellans... a pesar de que 'ls mateixos que m' acusan, incorren en flagrant contradicció, quan diuhen *que no puch trigarlos*.

Si no 'ls puch tragars, com redimontri haig de menjar-me'ls?

No, jo no 'n taste de questa carn tan aixarraida.

Lo únic que faig es ficarla al forn, ben amanida ab la salsa del escàndol qu' ells mateixos me proporcionan, perque ab l' olor viscan previnguts els que podrían faltar, y sobre tot els que podrian ser víctimas de las seves faltas.

EPÍGRAMAS

La carta de D. Melchor m' ha deixat del tot parat, perque no m' ha confirmat la seva carta anterior. ¿Qué me'n diu vosté d' això? ¿No es vritat que fa empimar? —No li pot pas confirmar si no es bisbe aquell senyor.

FRA F. VEGAS.

Una raspa de Traiguera li deya à una bugadera: —La marquesa de Cabrisas té la sanch blava. m' va dir. —¡Que m' ho contín à n' à mi que li rento las camisas!

ROSSENDO PONS.

XARADA

La primera es una lletra y també es un animal lo dos no 's pot pas malmetre, puig del contrari es fer mal. La hu-dos m' agrada molt; lo hu's menja lo segona; la tot es penyora bona més no s' usa quan fa sol.

D. S. (VILAFRANCA.)

TRENCA-CLOSCAS

RITA BORNECA

Formar ab aquestas lletras un ofici de dona.

E. NOMIGRA.

CONVERSA

—Ahont tens la nena que no te la veig, Anselm? —A Girona uns quants días ab lo seu oncle. —Qui 's El Pere? —No, 'l qu' hem anomenat ara mateix tots dos CINTET BRUN.

TERS DE SILABAS

Primera rastlla vertical y horizontal: cont'nen. —Segona: ciutadana de una gran ciutat. —Tercera: ciutat americana.

H. VILA M.

GEROGLIFICH
X X
I 3 I
L
I S I
T
R E R
I I

UN DARNIUECH.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans A. Doradito, M. Puy, J. N. y P., Andreuhet dels Conills, Santiago Canyadell, Sanson, Galan per tot, Pesseta y dos, Pere Carreras, V. Curbi, Un de l' olla, Nicodemuns, Cassador Salat, Puig de S. Antoni, y M. Miranius. —Lo qu' 'ns envian aquesta setmana n' fa per casa.

Clutadans J. Arquer Boivira, Samuel Grau, F. Miracle, Dor-milega, F. N. Noy de Lleyda, Un de las B., Samatruchs, M. E., S. Rich y Bach y J. Pedrius. —Insertaré alguna cosa de lo que 'ns remeten.

Clutadans J. Staramsa: Està bé: ho publicarem. —Cella de 'n Men: Hi ha alguna rima falsa, y l' assumpte no ofereix gran novelat. —P. Balló Payret: Lo va prou bé. —Viola: Gracias.

Un Suscriutor (Capellades): De les cartas sense firma no podem ferne cas. —J. M. Solans: La versificacio es molt ripiosa, per qual motiu la composidó no 'ns convé. —J. V. y L. Li. (Bellvey): La cosa no té prou importància, y en tot cas seria sempre mes propi denunciarla al jutge, que consignaria en lo periodich. —E. A. Pijoan: Aquesta classe de miracles no son publicables: fan grata massa. —F. B. (Matarró): Li donem les gracies per haver-nos fet coneixer fins ahont arriba l' estupides y la mala fe de aquests cultivadors de la llana. —R. Liehi: No va prou bé. —S. Bonavista: Acceptem lo sonet. —Jeph de l' Hostia y J. Domingo Domenech. No 'ns acaba de fe 'l pés. —P. P. T.: Ho tindrem present. —F. Tian: Enterats y procu. arén tenirlo en compte. —J. Cap: Acceptem ab gust lo que 'ns envia y cumplim lo seu encàrrec. —M. N.: No podem dir res sobre la generositat del consabut personatge, per no exposarnos a que resultés que siguis un altre del mateix nom. —J. Alamat: Va bastant bé.

—Aguilera: Idem. —Ego Sun: Lo mateix li dihem. —F. Llenas: S' aprofitará. —Sanch de Cargol: Idem; algunas de las cosetas: lo altre no —F. Garcia A.: L' article careix de condicions literaries. —Jeph de Jespus: Va molt bé y ho publicarem.

ANTONI LOPEZ, editor.—Rambla del Mity, 20.

A. Lopez Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona

LO DESITJ DEL PAÍS

(per J. BLANCO CORIS).

¡Que la bandera insurrecta
abatuda y trossejada
se riveixi prompte d' alfombra
dels valents soldats d'Espanya!